

นโยบายที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามประเพณีการปกครองของประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดีและปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ และการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาเรียนรู้เข้าใจหลักการทรงงาน โดยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. การน้อมเกล้าฯ ถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

● กระทรวงศึกษาธิการได้ประชุมหารือร่วมกันเกี่ยวกับรายละเอียดของแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อออกเป็นแนวปฏิบัติสื่อสารและเผยแพร่ให้ผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรในหน่วยงาน สถาบันการศึกษา ตลอดจนสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รับทราบและถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป โดยสรุปแนวปฏิบัติ ดังนี้

➤ ให้ลดธงครึ่งเสา เป็นเวลา ๓๐ วัน ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

➤ ให้แต่งกายและการไว้ทุกข์ เป็นเวลา ๑ ปี ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

➤ ให้จัดโต๊ะหมู่บูชาพระบรมโกศ

➤ การดูแลรักษาความปลอดภัย ให้ทุกหน่วยงาน/สถานศึกษาทุกแห่ง กวดขันดูแลเรื่องการรักษาความปลอดภัยของอาคารสำนักงาน และมีเจ้าหน้าที่ดูแลตลอดเวลา โดยออกคำสั่งให้ชัดเจนเมื่อเหตุการณ์ผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่หรือตำรวจโดยด่วน

➤ การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ให้งดการจัดงานรื่นเริงของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนตามปกติ เช่น การจัดกีฬา กิจกรรมลูกเสือ หรือกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ต้องชักชวนให้โรงเรียนจัดได้อย่างเหมาะสม การจัดประชุมสัมมนา การศึกษา ดูงานต่างประเทศ สามารถจัดได้ตามปกติ

➤ การมีส่วนร่วมกิจกรรมถวายสักการะร่วมกับส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการและสถานศึกษาให้ความร่วมมือกิจกรรมถวายสักการะไว้อาลัยกับส่วนราชการอื่น ในส่วนภูมิภาค กรณีปฏิบัติ นอกเหนือจากนี้ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ กำหนดและรายงานให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ

ทั้งนี้ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมลงนามแสดงความอาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ และเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ จัดพิธีทำบุญตักบาตร และพิธีถวายความอาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในโอกาสพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลสัตตมวาร และเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ จัดพิธีทำบุญตักบาตร และพิธีถวายความอาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในโอกาสพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลปัณรสมวาร ๑๕ วัน

นอกจากนี้ สืบเนื่องจากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าประชาชนจำนวนมากมีความต้องการที่จะแต่งกายไว้ทุกข์ กระทรวงศึกษาธิการจึงรับนโยบายดังกล่าวและมอบให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกันบริการย้อมผ้าฟรีให้กับประชาชนในทุกหน่วยงานของ กศน. และวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศ โดยจัดกิจกรรมการฝึกสอนอาชีพ และให้บริการย้อมผ้าดำ สานิตและจัดทำริบบิ้นโบว์สีดำ แจกจ่าย พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์บริการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) ให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องจักรยานยนต์ฟรี ณ บริเวณริมคลองผดุงกรุงเกษม ด้านข้างกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป โดยเปิดให้บริการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.

เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ จำนวน ๑๐ รูป ถวายพระราชกุศลปัญญาสมวาร (๕๐ วัน) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โอกาสนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้นำผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ร่วมกันร้องเพลงพ่อแห่งแผ่นดินและเพลงสรรเสริญพระบารมีพร้อมทั้งยืนสงบนิ่ง ๑ นาทีเพื่อถวายความอาลัย ณ สนามหญ้ากระทรวงศึกษาธิการ

จากนั้น ได้เป็นประธานในการเปิดกิจกรรม Big Cleaning Day เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมแรงร่วมใจกันทำความสะอาดบริเวณรอบกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ กวาดทางเท้า ฉีดน้ำล้างทำความสะอาดพื้นผิวถนนราชดำเนินนอกและบริเวณใกล้เคียง และทาสีกำแพง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า รู้สึกดีใจ ภูมิใจ ที่ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ถวายเป็นพระราชกุศล และเชื่อว่าข้าราชการ บุคลากร กระทรวงศึกษาธิการจะรู้สึกเช่นเดียวกัน และมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกันทำให้กระทรวงศึกษาธิการสะอาดเรียบร้อยสวยงาม เหมือนกับบ้านของตัวเอง ทั้งยังกระตุ้นเตือนให้ข้าราชการ บุคลากรทุกคน รู้รักสามัคคี ตั้งใจทำความดีโดยนึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ซึ่งพระองค์ไม่ต้องการให้ทำอะไรเพื่อพระองค์ แต่ขอให้เราทุกคนทำเพื่อคนไทยด้วยกันเอง

เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรและถวายพระราชกุศลสมตวาร (๑๐๐ วัน) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีพิธีถวายภัตตาหารเช้าพระสงฆ์ ๘๙ รูป และพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ถวายเครื่องไทยธรรม กรวดน้ำอุทิศถวายพระราชกุศล ณ สนามหญ้ากระทรวงศึกษาธิการ

● **จัดงาน “เสมาพร้อมใจ ทำดีเพื่อพ่อ : ฝึกอาชีพตามรอยพ่อ”** ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ บริเวณริมคลองผดุงกรุงเกษม ข้างกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างความรัก เทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างจิตสำนึก ค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป และได้เรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและร่วมสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ท่าน ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากทุกองค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้เข้าร่วมงานกว่า ๑๖,๒๐๐ คน การจัดงานครั้งนี้ประกอบด้วยกิจกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเรื่อง “อัครศิลปิน”/“เศรษฐิกิจพอเพียง”และ“พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” กิจกรรมการสาธิตฝึกอาชีพระยะสั้นและจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค เครื่องประดับตกแต่งจากนักเรียน นักศึกษา และชุมชน จำนวน ๑๗๖ บูธ และมีการประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าร่วมงาน ซึ่งมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ๔.๑๔

- โครงการ “ทำดีเพื่อพ่อ” จัดอาสาบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ประชาชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมโครงการจัดบริการอาหารและเครื่องดื่มให้กับประชาชนผู้เข้าร่วมแสดงความอาลัย การเข้าถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ และเข้าถวายบังคมพระบรมศพ ณ บริเวณหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ท้องสนามหลวง ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา จำนวน ๑,๐๙๙ คน จากสถาบันอุดมศึกษา ๑๖ แห่ง เข้าร่วมกิจกรรม และครั้งที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ - ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา จำนวน ๙๗๗ คน จากสถาบันอุดมศึกษา ๑๑ แห่ง เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีกิจกรรมประกอบด้วย จัดบริการอาหาร อาหารว่างและน้ำดื่ม กิจกรรมจิตอาสา เก็บขยะ ถ่ามภาษา ตรวจสอบสุขภาพ กิจกรรมแจกพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน ๑๐,๐๐๐ องค์ รับประทานไว้ทุกข์ ยาหม่องน้ำ และพืชมงคลน้ำ

๒. การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจ

- จัดโครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครูสภาร่วมกับสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ให้มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ที่ครูสภากำหนด โดยใช้การศึกษาทางไกล หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๓ คน ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๔๕ คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๖ คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๙ คน และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน ๒๓ คน

- ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องหมายเชิดชูเกียรติครูอาวุโส และคำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นำโดยนายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการครูสภา พร้อมด้วยกรรมการครูสภา คณะกรรมการมูลนิธิช่วยครูอาวุโส ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขาธิการครูสภา คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการครูสภา เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา

- รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี (Princess Maha Chakri Award - PMCA) ดำเนินการคัดเลือกและประกาศผลครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๐ ดังนี้ ๑) ครูผู้สมควรได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๐ คือ นายจิรัฏฐ์ แจ่มสว่าง ครูเชี่ยวชาญกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ๒) รางวัล “คุณากร” จำนวน ๒ คน ๓) รางวัล “ครูยิ่งคุณ” จำนวน ๑๗ คน และ ๔) รางวัล “ครูขวัญศิษย์” จำนวน ๑๓๖ รางวัล โดยจะมีการจัดพิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี จำนวน ๑๑ ประเทศ ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

- เตรียมจัดตั้งสถาบันภูมิราชธรรม พ.ศ. จากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันภูมิราชธรรม พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ โดยให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไปนั้น

จากการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติรับหลักการวาระแรกในร่างพระราชบัญญัติสถาบันภูมิราชธรรม พ.ศ. ด้วยคะแนน ๒๑๗ เสียงงดออกเสียง ๓ เสียง และให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณาต่อไป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว คือ ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ จึงเห็นควรจัดตั้ง “สถาบันภูมิราชธรรม” เพื่อเป็นสถาบันอุดมศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณ ด้านการศึกษาและศิลปวิทยาการ ทั้งฝ่ายวิทยาศาสตร์และศิลปะศาสตร์ทุกแขนง พร้อมน้อมนำพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพที่ทรงมีอยู่เต็มเปี่ยมในความรู้ทุกด้าน และยังได้ให้เกิดประโยชน์สุขแก่พสกนิกรมาเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ อีกทั้งเพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีอยู่เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมของประชาชนชาติไทยในอนาคต โดยไม่มีเวลาสิ้นสุด

ทั้งนี้จะเปิดการเรียนการสอนครั้งแรกในปี ๒๕๖๑ โดยสถาบันภูมิราชธรรม เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ และอยู่ในอุปถัมภ์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กำหนดให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ก่อตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีวัตถุประสงค์ที่จะบุกเบิก แสวงหา และเป็นคลังความรู้ ให้การศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างบัณฑิต วิจัย เป็นแหล่งรวมสติปัญญาและบริการทางวิชาการแก่สังคม รวมทั้งสืบสานทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนของสังคม และประเทศไทย พร้อมกำหนดรายได้ของสถาบัน ได้แก่ เงินที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มอบให้เพื่อจัดตั้งกองทุนหรือมอบสมบัติภายหลัง และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน เงินกองทุนที่สถาบันจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว เป็นต้น

๔. ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดตั้งเครือข่ายเชิงประเด็นโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ จำนวน ๙ เครือข่าย ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมสนองพระราชดำริ ๖๑ สถาบัน

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เครือข่ายเชิงประเด็นโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (เครือข่าย C-อพ.สธ.) จำนวน ๙ เครือข่าย มีกิจกรรมหลักในการเชิญชวนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมสนองพระราชดำริและทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นที่เลี้ยงให้สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย ซึ่งขณะนี้ มีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมสนองพระราชดำริ ๖๓ สถาบัน มีการแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อบูรณาการความร่วมมือและการทำงานที่คล่องตัว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของ สกอ. พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้กับเครือข่าย C-อพ.สธ. ที่ส่งแผนการดำเนินงานมายัง สกอ. จำนวน ๙ เครือข่าย เป็นเงินทั้งสิ้น ๙๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ ได้จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ของ สกอ. และของเครือข่าย C-อพ.สธ. รวมถึงเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงานสนองพระราชดำริฯ ซึ่งในที่

ประชุมประสงค์ให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายซึ่งสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของ สกอ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยนเรศวรจัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายเชิงประเด็นโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ระหว่างวันที่ ๓ - ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ กระบวนการแก้ไขปัญหา และการร่วมกันกำหนดทิศทางในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ อพ.สธ. รวมถึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเห็นความสำคัญและเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เพิ่มมากขึ้น โดยมีมหาวิทยาลัยในเครือข่าย อพ.สธ. ทั้ง ๙ เครือข่าย เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๑๒๐ คน

● **โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** สถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๓ แห่ง ดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ ๗ โครงการ ดังนี้

(๑) การพัฒนาถนนสายหญ้าแฝกเชิงนิเวศน์ ระยะที่ ๒ การพัฒนาพื้นที่เพื่อแสดงนิทรรศการการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกอย่างยั่งยืน ณ เส้นทางขึ้นดอยตุง และพื้นที่จุดชมวิวกม.ที่ ๑๒ ของ มหาวิทยาลัยนเรศวร : ชะลอโครงการ

(๒) การขยายผลการใช้ระบบหญ้าแฝกร่วมกับวิถีทางวิศวกรรมในการลดผลกระทบต่อชุมชนจากการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ตะวันออกของ มหาวิทยาลัยนเรศวร: อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโครงการ

(๓) การอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการใช้หญ้าแฝกและโครงสร้างทางวิศวกรรมบนพื้นที่ลาดชัน และลดการกัดเซาะพื้นที่ชายทะเลของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโครงการ

(๔) การขยายพันธุ์หญ้าแฝกทนเค็มที่ผ่านการคัดเลือกโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโครงการ

(๕) การปรับปรุงพันธุ์แฝกที่ปรับตัวได้ในสภาพน้ำท่วมและพื้นที่ชายทะเลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโครงการ

(๖) ประสิทธิภาพการบำบัดสารกัมมันตรังสีของหญ้าแฝกไทยของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโครงการ

(๗) การใช้ประโยชน์สาระสำคัญจากชีวมวลหญ้าแฝกทางการแพทย์และการเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์หญ้าแฝกเพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ : อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโครงการ

● **โครงการค่ายเรียนรู้และเผยแพร่โครงการพระราชดำริ** เพื่อให้แนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช สามารถถ่ายทอดไปสู่นิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่จะช่วยสานต่อแนวพระราชดำริให้บังเกิดความยั่งยืน และเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่อง ทั้งต่อการศึกษาและการดำรงชีวิตในสังคม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงจัดโครงการค่ายเรียนรู้และเผยแพร่โครงการพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการต่อยอดขยายผลการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทรงงาน รวมถึงพระราชกรณียกิจ พระราชดำริ ที่ได้พระราชทานความช่วยเหลือผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่ต่างๆ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ กำหนดจัดโครงการค่ายเรียนรู้ จำนวน ๔ ค่าย ตามกลุ่มภูมิภาค เพื่อวางรากฐานและส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมสร้างสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน และขยายการเรียนรู้ครอบคลุมเรื่องคุณธรรม ๔ ประการ คือ ความซื่อสัตย์สุจริตความพอเพียง มีวินัย จิตอาสา โดยกิจกรรมจะประกอบไปด้วยการให้ความรู้เชิงบูรณาการ ผสมผสานการเรียนรู้และปฏิบัติจาก

พื้นที่จริง อันเป็นพื้นฐานสำคัญของแต่ละชุมชน ตลอดจนสร้างความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกในเรื่องรักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มภูมิภาค รวมจำนวนประมาณ ๕๐๐ คน สนับสนุนงบประมาณรวม ๒.๙๒ ล้านบาท โดยกำหนดการดำเนินโครงการ ดังนี้

- กลุ่มภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก : มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นเจ้าภาพ ในระหว่างวันที่ ๑๘-๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวนนักศึกษา ๒๐๐ คน

- กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นเจ้าภาพ ในระหว่างวันที่ ๒๓-๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวนนักศึกษา ๑๐๐ คน

- กลุ่มภาคใต้ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นเจ้าภาพ ในระหว่างวันที่ ๓-๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวนนักศึกษา ๑๐๐ คน

- กลุ่มภาคเหนือ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพ ในระหว่างวันที่ ๑๓-๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวนนักศึกษา ๑๐๐ คน

● **โครงการเสริมสร้างอุดมการณ์รักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์** ร่วมกับศูนย์ประสานงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึก สร้างความเข้าใจ ให้ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนระดับอุดมศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจในความเป็นมาของประวัติศาสตร์ชาติไทยและพระมหากษัตริย์ที่ได้พระราชทานแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้กับนักศึกษา บุคลากร และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา คือ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร และมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จัดกิจกรรมให้ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนระดับอุดมศึกษา

● **โครงการสร้างป่า สร้างรายได้ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เป็นโครงการที่ร่วมดำเนินงานระหว่าง สำนักงาน กศน. สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมป่าไม้ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมสนับสนุนการดำเนินโครงการดังกล่าว โดยเป็นการเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยมี กศน.อำเภอบ่อเกลือ เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงาน และพื้นที่จังหวัดเลย มีกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานขับเคลื่อน โดยในปี ๒๕๕๘ สำนักงาน กศน. ได้มีการขยายพื้นที่ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดน่าน เชียงใหม่ ตาก และแม่ฮ่องสอน จนถึงปี ๒๕๕๙ โดยมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ รวม ๕,๖๕๓ ไร่ สมาชิกเข้าร่วมโครงการจำนวน ๑,๔๙๙ ครอบครัว มีการจัดตั้งกลุ่มจำนวน ๒๖๑ กลุ่ม มีการส่งเสริมให้ดำเนินการด้านอาชีพให้แก่สมาชิกกลุ่มโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ตามพระราชดำริฯ สำหรับปี ๒๕๖๐ สำนักงาน กศน. มีเป้าหมายขยายพื้นที่ดำเนินงานเพิ่มอีก ๓,๕๐๐ ไร่ สมาชิกเข้าร่วมโครงการประมาณ ๑,๒๐๐ ครอบครัว

● **โครงการ “ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด”** สืบเนื่องในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ “วันรักการอ่าน” สำนักงาน กศน. โดยสถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ได้กำหนดจัดงาน “ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน” พร้อมกับ เปิดตัวโครงการ “ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด” ชุมชนตลาดนัดชวนอ่าน ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าเวสต์เกต อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปัจจุบัน สำนักงาน กศน. ได้จัดทำ “ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด” ณ ตลาดสดเทศบาล ๒ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี เป็นแห่งแรกเพื่อให้เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาดต้นแบบ นอกจากนี้ยังตั้งเป้าหมายให้ สำนักงาน กศน. กทม. และ สำนักงาน กศน. จังหวัดทุกแห่ง เร่งดำเนินการจัดทำ “ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด” เพื่อจัดทำเป็นต้นแบบ ปี ๒๕๖๐ รวม ๗๗ แห่งทั่วประเทศ